

Årsplan
for Vinger barnehage



Kongsvinger kommune
Oppvekst og læring
BARN OG UNGE SOM RESSURS

Årsplanen er:

- Først og fremst et arbeidsredskap for personalet for å styre enheten i en bevisst og uttalt retning.
- Et utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å påvirke innholdet i barnehagen.
- Et grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen.
- En informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikere, kommune, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

Årsplanen skal inneholde informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling samarbeid og forståelse med barns hjem (jf. Rammeplanen, s. 54). Planen må gi informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold skal følges opp, dokumenteres og vurderes.

Årsplanen skal gi et bilde av «slik gjør vi det» i vår barnehage. Årsplanen konkretiserer barnehagens arbeid med rammeplanens innhold og beskriver barnehageåret spesielle satsingsområder.

Barn, foreldre og ansatte skal gis mulighet til å delta aktivt i planlegging av barnehagens innhold og ha innflytelse på valg av satsingsområder.

Årsplanen skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Årsplanen skal være klar til barnehageårets start i august og godkjennes i SU innen 1. september. Årsplanen vil gjelde for barnehageåret. Det vil si at det gjennom hele barnehageåret foreligger en årsplan for gjeldende år.

Innholdsfortegnelse

..... 1

Innholdsfortegnelse 3

Innledning 4

Barnehagens styringsdokumenter 6

Kongsvingerbarnehagen 6

Profesjonelle læringsfellesskap 7

Barnehagens pedagogiske innhold 9

Lekens betydning for barns utvikling 11

Kultur for læring og dybdelæring 13

Barnas medvirkning 16

Språk 17

Arbeid mot mobbing og fremming av et inkluderende barnehagemiljø 18

Mangfold 20

Realfag 21

Kosthold, fysisk aktivitet og hvile 22

Omsorg 23

Tilvenningsperioden 25

Likestilling og likeverd 26

Fagområdene 27

Kulturarena 28

Sammenheng mellom barnehage og skole 29

Samarbeid med barnas hjem 30

Tverrfaglig samarbeid 32

Dokumentasjon og vurdering 33

Digitalisering 35

Innledning

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold følges opp, dokumenteres og vurderes.

Vinger barnehages visjon:
«Her og nå, og i framtiden»

Det barna opplever og lærer i barnehagen får betydning for resten av livet.

Vinger barnehage er en kommunal barnehage som holder til i to hus: Amundheimet og Vennersberg. Vinger barnehage består av 7 avdelinger. I hus Amundheimet er det tre avdelinger. Det er to avdelinger for barn som er 3-4 år og en avdeling med alle 5-åringene, dvs. skolestarterne. I hus Vennersberg er det tre avdelinger med barn i alderen 1-2 år, samt at en avdeling vil være midlertidig stengt høsten 2026.
Det er 87 plasser i drift høsten 2026. Vi tilbyr både hel- og deltidsplasser.

Åpningstider
Barnehagen er åpen fra kl.07.00 til kl.17.00 (lørdag og søndag stengt).
Barnehagen er åpen 12 måneder i året. Driften er redusert i påske, jul og sommerukene.

Bemanning
Grunnbemanningen er tre ansatte på hver avdeling, en pedagogisk leder som er avdelingsleder og de to andre er enten assistent, fagarbeider eller barnehagelær.
Barnehagen har en spesial pedagog i 100% stilling. Avdelingene kan også få tildelt ekstra-ressurser for å styrke avdelingene.
I tillegg til avdelingspersonalet har barnehagen enhetsleder, sekretær og renholder.

Jevnaldringsgrupper
Barnegruppene er organisert i aldersbestemte barnegrupper**.** Jevnaldrende barn har stor glede av hverandre, de utvikler vennskap, er likestilte og har like roller i lek og aktiviteter. I relasjoner må barna sørge for balanse mellom å være den som bestemmer og den som gir etter, de må lære seg å inngå kompromisser. Jevnaldringsforhold bidrar til at det er mange likestilte barn å

være sammen med, det kan føre til at de ikke kjeder seg eller slipper å oppleve at de ofte ikke strekker til ved å sammenligne seg med de største barna i barnehagen.
Likevel vil vi ikke legge opp til en hverdag der barna hele tiden er aldersdelt. Vi vil skape møter for alle aldersgrupper der barnas egen kultur kan gå i arv og der de minste finner forbilder i de store. Barna møtes i uteleken, ved å gå på besøk til hverandre, i fellessamlinger, i ulike fellesaktiviteter.
Aldersinndelte barnegrupper gjør det lettere å få til en tydeligere progresjon med ulike opplevelser og utfordringer for hvert år. Det fysiske miljøet kan lettere tilpasses ved aldersinndeling.

Organisering av barnehagedagen.
Barnehagedagen er organisert i noe vi kaller «kjernetid», i tidsrommet kl.09.00-13.00.
Hensikten med kjernetida er å få til gode aktiviteter og lek for barna ved at alle ansatte er tilstede. Det vil også i større grad gi oss mulighet til å dele barnegruppa i smågrupper. Målet med kjernetiden er økt voksentetthet. Aktivitetene og leken skal være planlagte og barnegruppa skal deles i smågrupper. Det betyr at i dette tidsrommet prøver vi å unngå interne og eksterne møter, foreldresamtaler eller plantid. Denne organiseringen er på mandager, tirsdager, og onsdager.
Personalmøter er en gang i måneden på kveldstid (se personalets årshjul).

Vinger barnehages verdigrunnlag.
Alle mennesker er født frie og like i verdi og rettigheter. Vårt grunnleggende menneskesyn er at mennesket er grunnleggende godt, og at alle er unike. Alle mennesker har rett til å bli sett og hørt.
Menneskeverd er grunnlaget for alle de andre verdiene.
Solidaritet og fellesskap
Nestekjærlighet
Demokrati
Likeverd
Raushet

Utviklingsarbeid for barnehageåret 2026 -2027:

- Inkluderende barnehagemiljø
- Språkstimulerende læringsmiljø
- Tidlig innsats – bruk av ASQ
- Barnehagens digitale praksis
- Trygghetssirkelen

Barnehagens styringsdokumenter

Barnehagen styres av følgende lovverk og styringsdokumenter:

- Menneskerettighetene
- Barnekonvensjonen
- Grunnloven
- Barnehageloven
- Rammeplanen
- Kommuneplanens samfunnsdel
- Økonomiplanen
- Årsplan

Kongsvingerbarnehagen

Samfunnsdelen i Kongsvinger kommunes kommuneplan 2024-2040 har følgende visjon:
Sammen for et grønt og pulserende Kongsvinger

Visjonen skal gi tro på fremtiden, motivere og gi noe å strekke seg etter. Visjonen er tuftet på noen sentrale perspektiver som skal prege utviklingen:

Sammen: Utviklingen av Kongsvinger skal preges av fellesskap og en delingskultur der innbyggere, frivillige, næringsliv og det offentlige sammen skaper fremtidens Kongsvinger. Gjennom lagspill, medproduksjon og inkludering skal alle ressurser tas i bruk til beste for den enkelte og for fellesskapet.

Grønt: Kongsvinger skal tenke på fremtiden når valg skal tas, og kommunen skal ha en offensiv rolle i det grønne skiftet. Kommunens rike naturmangfold skal brukes som en ressurs for å styrke folks helse og livskvalitet.

Pulserende: Kongsvinger skal preges av vekst og utvikling, handling og innovasjonskraft, vitalitet og mangfold.

Kommunens verdigrunnlag **LIVET** skal prege arbeidet med visjonen:

Livsglede – humor, livsglede og en positiv innstilling
Inkludering – medvirkning og toleranse
Verdsetting – respekt, romslighet og raushet
Engasjement – iver og glød for innbyggerne og et bedre samfunn
Troverdighet – åpenhet og ærlighet

Kommuneplanens samfunnsdel 2024- 2040, viser at kommunalområdet oppvekst og læring har følgende innsatsområder:

- Språklige ferdigheter
- Regneferdigheter
- Inkluderende barnehage- og skolemiljø
- Fullføring av videregående skole
- Utjevning av sosiale forskjeller
- 21. århundrets ferdigheter

Barn og unge som ressurs

«Barn og unge som ressurs» er kommunalområdets barn- og læringssyn.

Psykologen Lev Vygotsky var opptatt av «den proksimale utviklingssone» og la med det grunnlaget for et sosiokulturelt læringssyn. Vygotsky mener at læring er avhengig av et barns omgivelser og kultur. En viktig faktor i læring er språk. Vi bruker språket til å kommunisere med andre mennesker, og tenking kan utvikles gjennom språklig samhandling.
(Lyngsnes og Rismark, 2007)

Tjenestene i Kongsvinger kommune skal utvikles i et Kommune 3.0-perspektiv der samskaping med innbyggerne er sentralt. Kommune 3.0 gjennomsyres av et positivt menneskesyn: Alle har ressurser som de ønsker å bidra med i lokalsamfunnet, både til eget og fellesskapets beste.

Demokrati og medborgerskap

Økt mangfold og individualisering gir behov for demokratiforståelse, respekt for forskjellighet og positive holdninger til å leve sammen i fellesskap. Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt, og delta. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter. (Rammeplanen)

Profesjonelle læringsfellesskap

Alle ansatte i barnehagen deltar i profesjonelle læringsfellesskap i barnehagen. Det er også profesjonelle læringsfellesskap på tvers av barnehagene i kommunen og i regionen. Kjennetegn ved effektive profesjonelle læringsfelleskap er:

- Gjensidig støtte og tillit mellom ansatte og mellom ledere og ansatte
- Felles og delte visjoner og verdier – én retning

- En strukturert og organisert samarbeidsmodell med regler for kommunikasjon og avsatt tid
- Fokus på å forbedre barns læring og utvikling
- Fokus på de ansattes vekst og profesjonelle utvikling
- En undersøkende tilnærming og bruk av forskningsbasert kunnskap – pedagogisk analyse

De profesjonelle læringsfellesskapene arbeider for at barnehagen skal være datainformert. En datainformert kultur handler om å anvende ulike kilder til informasjon for å konstruere oversikter over hvor vi er nå, hvor vi ønsker å være i framtiden og hvor vi skal gå for å komme dit. (Earl & Katz, 2006). En forutsetning for en datainformert kultur er stole på de resultatene som kommer fram av de dataene vi har tilgjengelig. Forutsatt at måleinstrumentene vi anvender er godt utprøvde, må vi være ærlige og akseptere at det er dette dataene viser (Sharratt & Fullan, 2012).

I Kongsvingerbarnehagen arbeider vi oss bort fra en ideologisk og erfaringsbasert pedagogisk praksis og mot en forskningsinformert pedagogisk praksis.

	En ideologisk eller erfaringsbasert pedagogisk praksis	**En forskningsinformert pedagogisk praksis**
Overordnet forankring	Praksisen er forankret i ideologier eller ideer og pedagogenes og ledernes erfaringer	Praksisen er forankret i forskning om hva som har best effekt på barnas læring, utvikling og trivsel
Pedagogenes autonomi	Metodefrihet knyttet til å velge det en selv har tro på	En forskningsbasert ramme for valg av metoder og strategier. Metodeansvar.
Pedagogenes kunnskapsgrunnlag	Subjektivt skjønn knyttet til verdier, oppfatninger og erfaringer	Forskningsbasert kunnskap og oversettelse/kopling av dette til praksis
Politikk	Nær kopling mellom politisk ideologi og pedagogisk praksis	En viss avstand mellom politikkutforming og pedagogisk praksis

T. Nordahl

Ved bruk av profesjonelle lærende fellesskap skal de ansatte i Vinger barnehage øke sin kompetanse til det beste for barns læring og utvikling.

- Det er hele barnehagens kompetanse som skal heves, ikke bare den enkelte ansatte.
- Det legges til rette for bruk av lærende fellesskap i personal- og avdelingsmøter.
- Styrer har ansvar for at det settes av tid til lærende fellesskap med fokus på refleksjon og økt kompetanse.

- Pedagogisk vandring med observasjon av kjennetegn fra praksis og tilbakemelding på kjennetegn med veiledning avdelingsvis.

Barnehagens pedagogiske innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig og variert, og utformes slik at hvert enkelt barn får opplevelser og erfaringer som støtte for sin utvikling av kunnskaper, ferdigheter og holdninger. Samtidig skal innholdet støtte språklig og sosial kompetanse gjennom felles opplevelser og samvær. Barnehagens oppgaver er beskrevet i Lov om barnehager og i Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Barnehagens samfunnsmandat er å tilby barn et omsorgs- og læringsmiljø til barns beste.

Alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve framgang (Rammeplanen,2017).

En forutsetning for at barn utvikler seg og lærer er at de er trygge. Gode relasjoner til barn og ansatte er avgjørende. De må møtes av varme, trygge ansatte som gir de omsorg, trøst og beskyttelse. Det er likevel ikke nok at barna blir møtt av varme og omsorgsfulle ansatte. For at barn skal lære må det og være god og tilpasset stimulering. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng.

- De ansatte må ha forventninger til at alle barn kan lære og utvikle seg ut fra sitt ståsted. Det stiller krav til barnehagens personale om at de må ha god kunnskap om barns utviklingsnivå generelt for å vite om det enkelte barn følger normal utvikling. Personalet må også ha kunnskap om hvilke ferdigheter det enkelte barn har innenfor ulike utviklingsområder
- De ansatte må ha kunnskap om hvordan barn lærer. Tiltak er PLF, lesetid for assistenter fagarbeidere, interne og eksterne kurs/ møter.
- Støttende, varme og anerkjennende relasjoner mellom barn og ansatte er grunnleggende for læring og trivsel. Bruk av Trygghetssirkelen (COS) og Trygt barnehagemiljø
- Barnehagen må ha gode systemer og rutiner for hvordan og når ansatte kan reflektere over egen praksis. Tiltak er PLF, Pedagogisk analyse og fastlagt møteplan
- Barnehagen må ha planer for hvordan de ansatte kan få riktig og ny kunnskap
- Barnehagen må ha planer for hvordan en jobber med tidlig innsats for barn.
- Barnehagen skal sørge for progresjon for barna ved bevist bruk av materialer, bøker, leker og utstyr som er tilpasset barnets alder og funksjonsnivå. Tiltak er bl.a. progresjonsplaner

- Barnehagen skal gi barna tilpasset stimulering, samtidig som de har noe å strekke seg etter. Tiltak er bruk av ASQ og observasjoner, kjernetid, pedagogisk analyse, forskningsbaserte tiltak
- Barnehagen har et ansvar for at alle barn uansett bakgrunn og funksjonsnivå utvikler seg. (sosial utjevning)
- Barnehagen skal ha et nært og godt samarbeid med barnets foreldre. Foreldrene bidrar til vurdering av det pedagogiske arbeidet gjennom spørreundersøkelser og kartlegginger, f eks T- undersøkelser, tidligere; Kultur for læring (KFL)
- Samarbeidet skal alltid være til barnets beste

Barnehagens arbeid med danning gjennom omsorg, lek og læring.

Danning rommer mer enn læring, mer enn omsorg, mer enn utvikling, mer enn sosial kompetanse og mer enn oppdragelse, men samtidig er danning alt dette. (Rammeplanen) Danning er en livslang prosess som handler om å utvikle barnas evne til å reflektere over egne handliger. Gjennom gode danningsprosesser blir barnet i stand til å håndtere livet ved at de utvikler evne til å forholde seg prøvende og nysgjererrig til omverden. Danning skjer i samspill med omverdenen og ved at barnet gis medvirkning. Det handler og om å utvikle evne til å lytte og argumentere, kritisk tenkning og reflektere. Barnehagen skal bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i et demokratisk fellesskap.

- Barna skal lære å tenke selv og lære å søke kunnskap
- Barna skal lære å stille kritiske spørsmål
- Barna skal utvikle egne meninger og få være seg selv, samtidig som barnet må forstå felles verdier og normer som er viktig for fellesskapet
- De ansatte må gi barna støtte, utfordringer og muligheter til å utvikle ulike ferdigheter og kunnskaper
- De ansatte må møte barna slik at barnet selv kan reflektere over det de gjør
- De ansatte må stille gode spørsmål og undre seg sammen med de
- Utfordre barnas tenkning og invitere de til utforskende samtaler
- De ansatte må se de gode handlingene og påpeke disse.

Digitale verktøy.

Barna i barnehagen skal få oppleve at digitale verktøy kan være en kilde til lek, kommunikasjon og innhenting av kunnskap. Det skal legges vekt på sosialt samspill og læring når barna bruker læringsbrettet, derfor skal det ikke være ett og ett barn som leker eller spiller på læringsbrettet. Vi bruker læringsbrettet til:

- Innhenting av faktakunnskap
- Sanger og musikk
- Ulike apper som gir læring; Språkkista, Salaby barnehage, Book Creator,…
- Til å se film knyttet til tema vi jobber med som f.eks. vennskap. Se kap. om Digitalisering

Lekens betydning for barns utvikling

Vi vil at alle barn skal ha en venn i barnehagen og oppleve glede og mestring ved å leke sammen med andre. Barnehagen skal ha lekemiljøer i barnehagen som gir alle barn rom og muligheter for å være den beste versjonen av seg selv i lek og samspill med andre barn.

«Å leke og være sammen med venner er det beste med barnehagen»
Alle barn skal ha venner.
De ansatte skal systematisk stimulere og utvikle samspillsferdigheter hos alle barn.
Det gjøres ved:

- Aktive og deltakende ansatte i barnas lek og aktiviteter
- å skape tilhørighet og fellesskap i barnegruppa i barnehagen og på turer
- ansatte som sitter på gulvet sammen med barna
- ansatte som sikrer at barn lærer å ta initiativ til lek, lære seg å forhandle i lek og bruke fantasien
- ansatte som «driver» rolleleken når det er behov for det, lærer barna å videreutvikle leketema
- ansatte som er tilstede for barna, utøve god balanse mellom det å være aktiv og inneha en observatørrolle
- rollespill der de ansatte viser hvordan vi skal være mot hverandre, Det skal være synliggjøring av hverdagssituasjoner (ikke teater).
- bruk av verktøy som Totte Frosk, «Mus-kortene» for småbarn.
- litteratur som omhandler barnas følelser, empati, f.eks. grønne tanker glade barn og kanin og pinnsvin bøkene.
- Ansatte som støtter og veileder så barna forstår og mestrer det som skjer i leken;
- at barna trenger å forstå sin egen rolle i samspill
- at de ansatte hjelper barna til å finne ut av alt som er vanskelig
- at de ansatte hjelper barna til å finne ut av lek som går i stå
- at de ansatte hjelper barna med vanskelige følelser som oppstår når noe blir utfordrende. Her brukes «grønne tanker, glade barn» som en støtte i barns emosjonelle utvikling.

Det skal legges til rette for variert lek både inne og ute.
Det vil vi gjøre ved:

- bruk av ulike dramatiseringer og hånd dukker
- bruk av alle rom til lek/ rollelek.
- et fysisk miljø som inspirerer til variert lek, både inne og ute
- rullering av leker/ lekemateriell
- bruk av barnekulturelle leker/sanger på utelekeplassen.

- bruk av gjenbruksmaterialer
- bruk av naturmaterialer som stimulerer kreativitet og gir kjønnsnøytrale lekeimpulser
- mulighet for fysiske aktiviteter
- tilgjengelighet på lekemateriell, dvs. at det meste av leker er i barnas høyde.

Barnehagen skal legge til rette for lekens egenverdi i alle aldersgrupper.
I Vinger gjør vi det ved:

- jevnaldringsgrupper
- å bygge på barnas interesse
- respekt for barnas lek og ikke for mange avbrytelser av leken
- at barna skal ha medbestemmelse over egen lek
- å gi barna varierte opplevelser til inspirasjon og «næring» til leken
- at leken skal preges av glede og humor.

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn har venner. Det vil vi gjøre ved:

- å skape felles opplevelser i barnehagen og på turer
- vennskapsuke 36 (egen plan)
- samarbeid mellom avdelinger som utvider muligheten for vennskap og gir trygghet
- implementere handlingsplanen «sammen om en god oppvekst» som handler om et trygt psykososialt barnehagemiljø.

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek, både alene og sammen med andre.

I leken gjør barna erfaringer, utforsker, prøver ut, får kunnskap, utvikler tillit til seg selv og andre. Lek og vennskap er for barnehagebarn tett sammenvevd, og kan ikke sees uavhengig av hverandre. (Lund og Helgeland). I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplan for barnehagen, s. 22-23)

Barn leker hele dagen.
Det er umulig for barn å la være å leke. Noen aktiviteter i barnehagen planlegges av personalet i forkant, formell læring, og andre læringssituasjoner, uformell læring, er de som bare oppstår her og nå. Fordi barna er opptatt av noe. Begge situasjonene har en pedagogisk hensikt og er viktige for barns læring.
Lek og læring går hånd i hånd for små barn. I leken kan barna tilegne seg kunnskap, sosiale ferdigheter, utvikle språket, bearbeide følelser, lære seg normer og verdier.
Leken bidrar til livsglede, entusiasme, motivasjon og utvikling. Barnet leker med utgangspunkt i sin nysgjerrighet, sine evner og forutsetninger.
I løpet av barnehagealder utvikles lekens kompleksitet fra alenelek til parallell lek og sosial rollelek.
I barnehagen støtter de ansatte leken og gir utviklende innspill, legger til rette for variert lek som gir mulghet for læring, gode opplevelser, glede og mestring for alle barn.
Det gjøres ved:

- å gi tid til lek og skjerme leken
- å dele barna i mindre barnegrupper
- «Kjernetid» fra kl.09.00-13.00 der alle ansatte er tilstede sammen med barna i lek og aktiviteter
- at de ansatte fanger opp barnas interesser og bygger videre på det
- å skape felles opplevelser som kan inspirere til felles lekegrunnlag; turer i skog og nærmiljø, teater, dramatisering av eventyr, lesing av historier og rim/regler.
- å legge til rette for fantasilek med ulike naturmaterialer og gjenbruksmaterialer
- at enkelte avdelinger har lekesoner, f.eks byggelek, legobord,..
- at vi gir kulturarven videre i forhold til gamle leke aktiviteter som hoppe paradis, gjemsel, sangleker,..
- rolleleken som er viktig for å fremme god språkutvvikling og språk er døråpner til vennskap, kunnskap og demokrati.
- at rolleleken ønskes å stimuleres ved mye materialer for dramalek/rollelek f.eks utkledningstøy, vesker, hatter, sko,….

Kultur for læring og dybdelæring

Kultur for læring er et forbedrings- og innovasjonsarbeid der alle barnehager i Hedmark har deltatt i årene 2017-21. Prosjektet Kultur for læring, KFL, er avsluttet. Barnehagene i Kongsvinger vil likevel fortsette å jobbe med de målsettingene som er satt opp i KFL og gjøre bruk av de verktøyene og arbeidsmetodene som vi har implementert.

Kultur for lærings overordnede målsetninger som barnehagen fortsatt arbeide mot:

- Barns språklige og sosiale kompetanse skal heves, og de skal forberedes til framtidens utdannings- og samfunnsliv.
- De faglige resultatene i grunnskolen skal heves, og alle barn og unge skal i sterkere grad tilegne seg kompetanse tilknyttet de 21.århundres ferdigheter (kritisk tenking, problemløsning, kreativitet, kommunikasjon, ny informasjonsteknologi, samarbeid og medborgerskap).
- Alle ansatte i barnehage skal øke sin kompetanse gjennom en kollektiv og samordnet kompetanseutvikling i profesjonelle læringsfellesskap.
- Ulike kartleggingsresultater og andre data skal brukes aktivt til å forbedre den pedagogiske praksisen.
- Styrende myndigheter, forvaltningen, høyere utdanning og interesseorganisasjoner skal ha et nærmere og mer forpliktende samarbeid.

Kongsvinger kommune vil fortsette arbeidet med SePu sine kompetansepakke; Kompetanseløft for støttesystemer og inkluderende praksis. Denne kompetansepakken har som formål å lage gode tverrfaglige støttesystemer på tvers av tjenesteområder. Det tverrfaglige samarbeidet er styrket gjennom læringsmiljøteam.

I Kongsvinger vektlegger vi dybdelæring fordi vi ønsker å gi barna de ferdigheter de vil trenge i fremtiden. Rammeplanen viser at i *barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Videre sier den at barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser.*

Dybdelæring deles inn i seks kompetanser (Fullan): Kritisk tenkning, kreativitet, kommunikasjon, karakter, medborgerskap og samhandling.

Barn trenger allsidig kompetanse i en verden som stadig er i endring.
Dybdelæring er prosessen for at barna skal tilegne seg kompetanse innenfor de 6 områdene; Kritisk tenkning, kreativitet, kommunikasjon, karakter, medborgerskap og samhandling.
I Vinger skal barna:

- lære å samarbeide med andre i læringsprosesser (samhandling)
- oppleve mestring, egenverdi,gode sosiale fedigheter (karakter)
- være aktiv i egen læring (karakter)
- oppleve at ulike meninger verdsettes (medborgerskap)
- utvikle evne til kritisk tenking og etisk vurderingsevne. (danning/kreativitet)
- oppleve tilhørighet til samfunn, natur og kultur (medborgerskap).

Læring i barnehagen skjer i lek og daglig samspill med ansatte og andre barn.

For at barn skal lære må de ansatte fange barnets interesse og legge til rette for situasjoner som fremmmer læring. Småbarn lærer best når det er gode relasjoner mellom barnet og den ansatte. Det er viktig at barn opplever mestring og glede når de lærer.
I Vinger legger vi vekt på:

- at de ansatte er lydhøre for barnas interesser og følger opp.
- at alle ansatte skal etablere gode relasjoner til barna- vi bruker Trygghetssirkelen (COS).
- at det er rom for at barn kan velge leker, lekemateriell og lekekammerater selv
- at de ansatte bevist må bruke språket for å utvikle tenkning. Begreper må tilpasses barnets alder. Barn blir oppmuntret til å si sine egne meninger, til å forklare hvordan de tenker når de løser problemer, hvor mange kopper trenger vi når vi dekker bordet…
- at de ansatte må stimulere barna til å være nysgjerrige og undre seg sammen med barna
- at de ansatte skal ha tro på barnets muligheter for å lære
- at de ansatte gir ros og tilbakemeldinger som oppmuntrer barnet til videre deltakelse i lek og læringsaktiviteter
- at læring skjer på tvers av fagområder. I en konstruksjons- eller rollelek kan barnet lære å samarbeide, lære å argumentere, stå for egne meninger. Her er utvikles språket og barn opplever å være en del av et fellesskap.

Hvordan læringsbrett brukes for å fremme dybdelæring er beskrevet på side 10.

Kultur for læring (T-5)
Prosjektet Kultur for læring i samarbeid med SePu er avsluttet, men målsettingen om at alle barn og unge skal vokse opp i en kultur for læring forsetter. Barn og unge skal motiveres til utdanning og deltakelse i samfunn- og arbeidsliv. For å nå dette langsiktige målet må barnehagen sette inn de riktige tiltakene.

Kultur for læring skal bidra til at barnas språklige og sosiale kompetanse skal heves og forbedres. Forbedringen skal gjøres på bakgrunn av spørreundersøkelser annet hvert år. Det er ikke en kartlegging av enkelt barn, men av ansattes pedagogiske praksis. En forutsetning for å opprettholde eller forbedre kvaliteten er at barnehagen vet om sitt eget ståsted. Innsamlet kartleggingsdata skal gjennomgås og analyseres. Tiltak skal være forskningsbaserte.

Målet er å øke barnas trivsel, læring og utvikling. Det skal bl.a. foregå ved at hele personalet får økt kunnskap.

De ansattes kompetanse skal økes.

- Pedagogisk analyse og sammenhengsmoddellen
- Lesing av faglitteratur
- Lesetid
- Profesjonelle læringsfellesskap (PLF)

Barnas medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Også de yngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale, har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår. Barnehagen må observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov.

Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.

Et verdisyn i barnehagen er at barna skal sees på som en ressurs. Det skal legges til rette for medvirkning, ta utgangspunkt i barnet og gi det mestring ut fra eget ståsted.

Barnas medbestemelse over egen hverdag.

Det gjøres ved at:

- barna velger lek og aktiviteter (eks. ved hjelp av læringsbrett, alternativ kommunikasjon eller bildestøtte)
- det må være rom for spontanitet og barnas egne lekeønsker/aktiviteter
- de ansatte må ta imot barnas engasjement og ønsker positivt
- de ansatte må være fleksibel i f.h.t. planer
- småbarn følger egen dagsrytme i f.h.t. søvn og mat.

Barnas deltakelse i vurderingsarbeidet.

- bruk av barnesamtaler
- ulike vurderingsskjema f.eks. Bussen (omtalt i handlingsplanen Trygt Barnehagemiljø), daglige samtaler.
- for de aller minste barna må de ansatte lære seg å tolke barnets kroppsspråk og trivsel.
- hvert enkelt barns behov og ønsker blir ivaretatt; se hvert enkelt barn, søvn og hvile utfra eget behov, bruk av ASQ for å for å sikre utvikling og progresjon
- T- 5 undersøkelser for 4 og 5- åringene.

Demokrati

Medborgerskap og demokrati er nært knyttet til hverandre.

Medborgerskap handler om å leve sammen i et fellesskap. Medborgerskap omfatter demokrati, likestilling, rettferdighet og deltakelse i samfunnet. I barnehagen vil barna erfare medborgerskap ved å delta og oppleve tilhørighet i et fellesskap. Demokrati har to aspekter ved seg; individets og flertallets normer, verdier og beslutninger.

Vinger vil fremme demokrati ved:

- inkluderende barnehagemiljø- Sammen om en god oppvekst, digitalt verktøy omtalt på s. 18.
- læring på hvordan vi deler på goder, leker
- respekt for andres meninger
- at alle skal få ytre seg, bli hørt og delta
- å sikre at alle barna deltar i samtaler
- å anerkjenne barnets tanker, følelser og ytringer (se mer om barns medvirkning s. 16)
- tur-taking
- erfaring med at barnets stemme er viktig, men noen ganger er det flertallet som bestemmer. Eks bruk av læringsbrett og valg av aktiviteter utfra flertallet.

Språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

Barn lærer språk ved å lytte og bruke språket i samspill med andre voksne og barn.

Språkutvikling dreier seg om å forstå lydene i språket, forstå ord og innhold i språket. Lære å uttrykke seg slik at en blir forstått av andre.

I Vinger vil vi arbeide for et godt språkmiljø ved:

- å oppmuntre barna til å dele erfaringer, opplevelser, tanker og følelser i hverdagen
- at de ansatte tilpasser språkstimuleringen til barnets alder, balanse mellom å lytte og snakke i forhold til barnets alder og evner
- at de ansatte må være lydhøre overfor det barna formidler. For de yngste barna må en lære seg å tolke barns nonverbale uttrykk.
- at de ansatte benevner alt som skjer i hverdagen og stiller åpne spørsmål

- at de ansatte skal øke sin kompetanse om hvordan barns språk bidrar til utvikling, læring og sosial kontakt.
- å bruke ulike språkfremmende aktiviteter som: Språklek, Brettspill, Trampoline (skolestarterne)
- at det brukes digitale verktøy som f.eks Salaby barnehage, Språkkista…
- å bruke Babblarne. (småbarns avdelingene)
- gode samtaler, barnerettet tale, dialogisk lesing
- lesestunder
- språkposer til utlån for foreldre
- alfabet og samtalebilder på veggene på storebarns avdelingene
- ny progresjonsplan, Barns språkutvikling, for fagområdet; Kommunikasjon,språk og tekst.
- tilrettelegging av språkmiljøet.
- ASK, alternativ og supplerende kommunikasjon.

Arbeid mot mobbing og fremming av et inkluderende barnehagemiljø

Ingen barn skal mobbe eller bli mobbet i barnehagen, verken av barn eller voksne. Oppvekst i Kongsvinger har utviklet en helhetlig plan for inkludering i barnehagen og skolen; *«Sammen om en god oppvekst».* Målet er at alle barn skal ha minst én god venn. Forskning understreker betydning av at tidlige og gode vennskap har viktig betydning for utvikling av god sosial, emosjonell og kognitiv kompetanse (Glick & Rose, 2011; Lødrup, 2011).

Å være venner er å møtes i et forhold hvor den enkelte opplever seg som godtatt og verdsatt for akkurat den han eller hun er (*Barns trivsel – voksnes ansvar*, Utdanningsdirektoratet, s. 12). Vennskap bidrar til deltakelse og fellesskap som igjen bidrar til positiv selvfølelse. Å tilhøre en gruppe gir barna trygghet og sosial tilknytning. Å etablere vennskap og opprettholde dem er en viktig faktor i sosialiseringsprosessen og en forebyggende faktor mot uheldig og negativ utvikling.

Fra 01.01.2021 fikk barnehagene tre nye paragrafer i «Lov om barnehager» som omhandler psykososialt barnehagemiljø. Disse paragrafene er:

- §41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid
- §42 Plikt til å sikre at barnehagebarn har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø
- §43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en arbeider i barnehagen krenker et barn.

Barnehagene, Vinger og Vangen, har deltatt i UDIR sitt utviklingsprosjekt:» Læringsmiljøprosjektet- pulje 6. To barneskoler deltok også. Hovedmålet er å fremme et trygt og godt barnehage- og skolemiljø uten mistrivsel og krenkelse som mobbing, vold, diskriminering og

trakassering. Prosjektet ble avsluttet juni 2024, men arbeide med å implementere kunnskapen fortsetter.

I Vinger barnehage legger vi vekt på at barna skal være en del av et inkluderende fellesskap.

Det gjøres ved:

- at de ansatte fremmer positiv atferd mellom barn-barn, barn- voksen og mellom voksen-voksen.
- at de ansatte hjelper barn som strever med innpass i gruppa ved å dele i små barnegrupper.
- at de ansatte kan selv delta i leken som gode forbilder. Barn får på den måten gode felles opplevelser, som igjen fører til vennskap.
- at de ansatte lærer barn å sette ord på følelser, både egne og andres f eks gjennom bruk av Trygghetssirkelen (COS) og « Grønne tanker- glade barn»
- at de ansatte bruker samlingsstunder og bursdagsfeiringer til å fokusere på enkeltbarn og deres betydning for fellesskapet.
- at de ansatte bruker fortellinger og bøker i arbeidet med sosial kompetanse i barnegruppa.
- at de ansatte gir barn positiv feedback på det som er bra.
- at de ansatte bruker kommunens handlingsplan i forhold til å skape et trygt og godt barnehagemiljø fritt for krenkelser som mobbing. Denne omhandler også hvordan foreldrene kan involveres i forebygging og hvilke rutiner barnehagen har når krenkelser som mobbing oppstår.
- at de ansatte bruker Vennskapsuka (uke 36) aktivt til å bygge gode relasjoner ved å gi barna gode felles opplevelser.
- å utvikle gode sosiale ferdigheter
- Sosiale treff i barnehagen for barn og foreldre for å bli kjent og etablere nettverk
- Temabaserte foreldremøter med fokus på inkluderende fellesskap og et godt psykososialt barnehagemiljø

Sosial kompetanse.

Gjennom samhandling med andre legges grunnlaget for læring og sosial kompetanse. Sosial kompetanse handler om å lykkes i å omgås andre. Inkludering i et fellesskap, vennskap og lek med jevnaldrende styrker barnas sosiale og personlige utvikling. Det er viktig at vi synliggjør og ser barnas positive samspill og positive handlinger i lek og andre hverdagssituasjoner.

Det gjøre vi ved:

- Barna «skal» oppleve seg selv som positive for fellesskapet
- Barna «skal» utvikle sin evne til å omgås andre
- Barna «skal» lære å ta initiativ til kontakt med andre. Kunne formidle at «sånn vil jeg ha det»

- Barna «skal» kunne be om hjelp
- Barna «skal» kunne si ifra om ting som skjer
- Barna «skal» prøve å svare på enkle spørsmål
- Barna «skal» prøve å følge regler i lek der voksne deltar
- Barna «skal» lære å vise omsorg, vite hva man kan gjøre for å trøste
- Barna «skal» øve på å vente på tur, lytte til andre
- Barna «skal» øve på å ordne opp i konflikter, bruke ord i stedet for å dytte og slå. Si unnskyld, gå videre, kunne kjenne seg igjen i andres følelser
- Barna «skal» begynne å få en forståelse for konsekvenser av egne handlinger

Mangfold

Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett samt bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker med ulik kulturell, religiøs eller livssynsmessig tilhørighet. Barnehagen skal synliggjøre mangfold i familieformer og sørge for at alle barn får sin familie speilet i barnehagen (Rammeplanen 2017).

Alle barn møter barnehagen med ulike forutsetninger. Personalet i barnehagen har ansvar for at alle barn, uansett funkjsonsnivå, alder, kjønn og familiebakgrunn, skal gis like muligheter for utvikling og læring. Personalet jobber systematisk med verdier, holdninger og handlinger i forhold til likestilling.

Barnehagen skal jobbe for at alle barn får oppleve at de er en del av fellesskapet og at de har noe å tilføre. Barnehagen skal fremme positive handlinger som motvirker avvisning, mobbing og vold.

Rammeplanen sier at barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger.

Barn og voksne i barnehagen skal:

- utvikle holdninger om at ulikheter er spennende og det å være forskjellig er det normale
- utvikle holdninger om at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på
- anerkjenne ulikheter; «*sånn kan det også gjøres*»
- oppleve og få kjennskap til ulike språk og kulturelle bakgrunner
- se og anerkjenne barnas flerkulturelle ressurs
- oppleve at ulike språk høres, synes og sammenlignes

Mangfold er en berikelse for Vinger barnehage.
Alle barn og familier skal møtes med respekt og som enkeltindivider. Vi ønsker en hverdagspraksis som synliggjør mangfoldet vårt og at barna opplever gjenkjennelse av egenart, kultur og språk. Mangfoldet i Vinger skal vises ved:

- et positivt menneskesyn

- akseptering av mangfold og ulikheter
- at de ansatte griper inn og motarbeider fordommer hos barn eller andre voksne
- materiell som viser mangfold på en positiv måte
- synliggjøring av mangfold ved blant annet å ha samtaleplansjer, verdenskart og vise interesse for ulike språk.
- at barn blir kjent med ulike land/ kulturer som er representert i barnehagen, markere morsmålsdagen
- et nært samarbeid med foreldrene i forhold til markering av ulike høytider og merkedager
- bruk av tolketjeneste

Realfag

I barnehagen er det først og fremst fagområdene «Antall, rom og form» og «Natur, miljø og teknologi» i rammeplanen som gir rammer for barnehagens realfaglige arbeid. Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal få grunnleggende og relevant kunnskap, og utvikler ferdigheter gjennom dagliglivets hendelser i samvær, lek og strukturerte aktiviteter.

Antall, rom og form.
Realfag jobbes med gjennom daglig lek og aktiviteter sammen med barna.
Det gjøres bl.a. ved:

- at språket brukes som redskap for logisk tenking ved å stille åpne og undrende spørsmål til barna. Eks: Hvordan kan vi få til? Hva kan vi bruke til? Hva er lurt å gjøre…..?
- daglige aktiviteter som stimulerer til læring av bl.a form, mengder og tall
- at de ansatte bruker lek, aktiviteter og rutinesituasjoner til å benevne tall, mengder og former, F.eks en halv brødskive, to sokker,etc…
- at materialet er tilpasset barnets alder, evner og interesser
- materialer som tallsymbol og former er synlige på vegger og tilgjengelig som lekemateriell fra 1-års avdelingen til skolestarterne
- ulike leker brukes; Kim's lek, stolleken, formjakt,..
- at de ansatte stiller spørsmål som skaper undring og som bidrar til nysgjerrighet for tall, mengder og former
- å bli kjent med og lære om førmatematiske begreper

Natur, miljø og teknologi
Barna skal oppleve glede ved å ferdes ute og lære å ta vare på miljø og natur.
Natur, miljø og teknologi handler om naturlige objekter som f. eks stein, jord, vind og levende organismer som f. eks blomster, dyr, insekter. Teknologi handler bl.a om enkle eksperimenter

som f.eks synke, flyte, smelting av snø…etc. Hverdagslige hendelser og planlagte aktiviteter brukes til å lære om natur, miljø og teknologi.
Dert gjøres bl. a ved:

- at språket brukes som redskap for logisk tenking ved å stille åpne og undrende spørsmål til barna. Eks: Hvordan kan vi få til? Hva tror du skjer?
- at de ansatte må være nysgjerrig og undrene sammen med barna
- å skape en bevisthet om å ta vare på naturen og miljøet,
- at vi bruker natur- og gjenbruksmaterialer i formingsaktiviteter
- materiale som er tilgjengelig for barna og tilpasset barnets alder
- faste tur dager
- miljøuker (se avdelingens årshjul)
- aktiviteter som er tilpasset barnets alder

Kosthold, fysisk aktivitet og hvile

Det serveres tre sunne og næringsrike måltider i barnehagen daglig. Barnehagen følger råd og anbefalinger fra Helsedirektoratet når det gjelder mat og måltider i barnehage.

Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme bevegelsesglede og motorisk utvikling (s. 6 i Rammeplanen). Personalet skal gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek, ute og inne, i og utenfor barnehageområdet (s. 18). Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning (...) i samsvar med deres alder og modenhet (s. 12). Vi følger rådene om fysisk aktivitet fra Nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet. Prosjekt om mat i barnehagen i regi av Kristin Lysen. Prosjektet er toårig 2024-2026.

Personalet skal ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile.

Fysisk aktivitet
Fysisk aktivitet er en kilde til trivsel og god helse. Fysisk aktivitet er viktig for barns vekst og utvikling. Alle barna er ute hver dag (ikke når det er kuldegrader over 10 for småbarn og 15 for de store, eller isete på utelekeplassen).
Vi sikrer fysisk aktivitet ved:

- daglig utelek på utelekeplassen eller på turer
- fast turdag i skog og nærmiljø
- aktive voksne i lek
- skolestarterne er på skøyter i ishallen (vintermåned)
- tilrettelegging av aktiviteter for enkelt barn

Kosthold

Vinger barnehage har frivillig matordning som består av tre måltider i løpet av dagen. Det er frokost (brødmat/ havregrøt), formiddagsmat (brød/ knekkebrød) og ettermiddagsmat som består av frukt, grønnsaker og knekkebrød. Det serveres melk og vann til måltidene.
Vi tar hensyn til allergier og kosthold knyttet til ulike religioner.
I løpet av året lager vi mat som hører til de ulike årstidene og høytidene.
Barna deltar i dekking av bord, smøring av mat, oppdeling av pålegg og grønnsaker, baking etc.
Det legges vekt på et sunt kosthold.

Hvile

I hvilestunden tilbyr vi barna et pusterom i en aktiv hverdag. Vi ønsker å gi barna en balanse mellom aktivitet og ro, hvor barna kan få indre styrke og ro til fordøye alle inntrykkene gjennom dagen. For å gå inni gode realsjoner med andre må en være uthvilt.

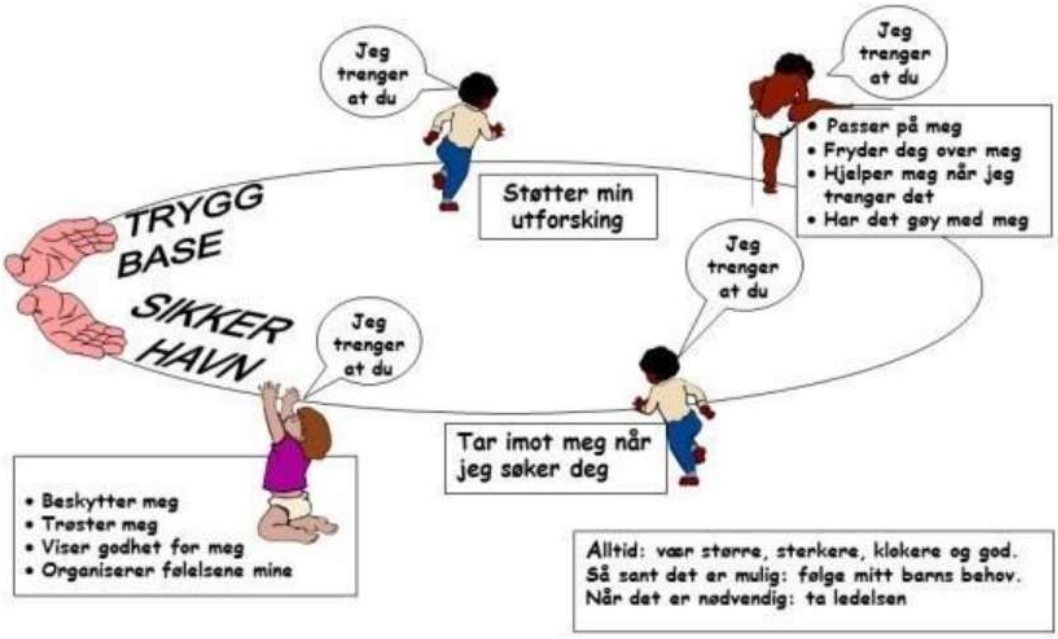
- Søvn tilpasses barnets egen rytme/ behov
- Barna sover i egne vogner ute eller i vognskur
- 2-, 3-4 åringene kan ha hvile stund og vi tilpasser aktivitetsnivå i løpet av dagen
- Skolestarterne har perioder i løpet av dagen med roligere aktiviteter og/eller hvilestund ved behov

Omsorg

Barna i barnehagen er avhengig av gode og trygge tilknytninger til de voksne i barnehagen. Foresatte vil alltid være barnets primære omsorgspersoner, men barnehagepersonalet kommer på en god andreplass i barnas liv. Personalet i barnehagen er derfor barnets sekundære omsorgspersoner.

Trygge relasjoner viser seg å ha stor innvirkning på barna psykiske helse og legger grunnlaget for videre emosjonell, sosial og kognitiv utvikling. For at de voksne i barnehagen skal kunne etablere trygg tilknytning til barna, er de avhengig av å kunne forstå barnet innenifra (Brandtzæg, Torsteinson, Øiestad, 2015). I Kongsvingerbarnehagen legger vi Trygghetssirkelen til grunn for arbeid med relasjoner. Trygghetssirkelen er en visuell sirkel der den voksne er den trygge og sikre havnen. Når barnet er utforskende, beveger det seg ut fra den trygge havnen, barnet er da oppe i sirkelen. Barnet er fremdeles avhengig av voksne i form av støtte, hjelp ved behov og glede med barnet. Når barnet er nede i sirkelen har barnet behov for beskyttelse, trøst, godhet og organisering av følelsene sine (Powell, Cooper Hoffman, Marvin, 2015).

Tilknytning og utforsking henger sammen og står i et avhengighetsforhold til hverandre. Tilknytning kan forklares ut ifra barnets avhengighet og behov for beskyttelse, mens utforskning kan forklares ut ifra barnets selvstendighet og behov for å undersøke og mestre verden (Brandtzæg, Torsteinson, Øiestad, 2015). Utviklingsarbeid barnehageåret 2024/ 2025.



Trygghetssirkelen (COS).

Barn er helt avhengig av voksne for å forstå seg selv og verden, og for å kunne regulere følelsene sine. Vi hjelper barn til å bli trygge når vi er sensitive overfor barnets signaler og behov.

Det gjøres ved:

- Barna skal møte sensitive og varme ansatte som er oppmerksomme på barnets signaler og det de uttrykker
- Barna skal bli anerkjent på sin egenverd
- Barna skal få nærhet og trøst når barnet trenger det
- Barna skal oppleve trygge voksne som støtter og setter ord på det barnet opplever
- Barna skal få hjelp til å sette ord på følelsene sine
- Barna skal ha tilstedeværende voksne
- Barna skal oppleve mestring og gis utfordringer utfra alder og evner
- Trygghetssirkelen (COS), er en arbeidsmodell som alle ansatte skal jobbe etter hver dag
- Nyansatte skal få opplæring i bruk av Trygghetssirkelen.
- Ansatte refekterer over egen praksis og bruk av Trygghetssirkelen i lærende fellesskap

Livsmestring

Livsmestring er å utvikle ferdigheter og tilegne seg praktisk kunnskap som hjelper den enkelte til å håndtere medgang og motgang, personlige utfordringer, alvorlige hendelse, endringer og

konflikter på en best mulig måte. Livsglede, trivsel, mestring og følelse av likeverd er en del av begrepet.Barnehagen må skape trygghet og tro på barnets evner til å mestre hverdagen her og nå og i framtiden. Hvordan får vi robuste barn som mestrer hverdagens utfordringer?
Barnehagen vi fremme livsmestring slik:

- trygghet som grunnlag for et godt liv (Trygghetssirkelen), «Her og nå, og i fremtiden»
- vennskap, fellesskap, tilhørighet og positiv samhandling
- gode relasjoner med varme, tilstedeværende voksne
- ansatte med tydelige forventninger til barna, og som gir utfordringer de kan vokse på
- ansatte som snakker positivt om barna
- medvirkning
- ansatte som får/oppnår respekt og tillit hos barna gjennom erfaringer de har gitt dem
- forståelse hos voksne for at noen barn er mer sårbare enn andre, og trenger mer støtte
- ansatte som prioriterer høyt tid og rom for lek og der leken er god og meningsfull for barna.
- ansatte som støtter og tilrettelegger i leken.
- engasjerte ansatte som beriker leken med fellesopplevelser, erfaringer, fantasi, improvisasjon og glede. Fantasifull lek og godt fysisk lekemiljø åpner for livsmestring i hverdagen. Alle kan delta og bidra. (Se også Lek s.11)
- ansatte som er gode rollemodeller- som i samtaler med barna tar opp vanskelige ting, som snakker om følelser, som gjør det trygt for barna å gå til voksne.
- ansatte som legger til rette for balanse mellom aktivitet og hvile. (Se Hvilestund s. 23)
- ansatte som gir barna et pusterom som utvikler barnas evne til livsmestring.

Tilvenningsperioden

I lys av Trygghetssirkelen og nødvendigheten av å skape trygge relasjoner og tilhørighet, har de kommunale barnehagene i Kongsvinger et særlig fokus på tilvenning ved oppstart i barnehagen. Dess mindre barna er, dess lengre kan/bør perioden med tilvenning være. I denne fasen er samarbeid og samspill med foresatte ekstra viktig. Brandtzæg, Torsteinson og Øiestad bruker metaforen "barnet som en lampe". Når barnet er godt tilknyttet foreldrene, så har foreldrene satt kontakten i hjemmets vegger slik at «barnet kan lyse». Når foreldrene leverer i barnehagen og så går, trekker de ut lampekontakten. Da er personalets oppgave å sette kontakten inn igjen, for å gjøre barna trygge i barnehagen, slik at barna kan fortsette å lyse (Brandtzæg, Torsteinson, Øiestad, 2015).

Vi ønsker å arbeide for en god og trygg overgang fra hjemme til barnehagen.

- Barnehagen har sosiale treff i mai/ juni hvor nye foreldre får informasjon om oppstart, møter de ansatte og treffer andre foreldre og barn som skal begynne samtidig.

- Barnehagen anbefaler foreldrene å sette av minimum 5 dager til tilvenning. Noen barn har behov for lengre tid.
- Barnehagen anbefaler foreldrene å gi barnet en myk start med korte dager den første tiden.
- Barnehagen bruker god tid på å bli kjent med barn og foreldrene for å finne ut hvordan vi på best mulig måte kan nærme oss hvert enkelt barn.
- Barnehagen følger barnets rytme i begynnelsen. Etter hvert jobber vi for at barnet kommer inn i barnehagens rytme/rutiner. Faste rutiner/rammer gir barnet forutsigbarhet, noe som igjen skaper trygghet hos barnet.
- Barnehagen setter av tid til oppstartssamtale, hvor informasjon blir utvekslet.
- Barnehagen har faste kontaktpersoner som barn og foreldre kan forholde seg til mest i begynnelsen.

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling.

I Vinger barnehage skal alle barn ha en følelse av tilhørighet uavhengig av funksjonsnivå, etnisk opprinnelse eller religion.
Det gjøres ved at:

- barns selvfølelse styrkes ved å gi barna opplevelsen av at de har en verdi i seg selv, uansett prestasjon.
- barn oppmuntres til å si sin meninng og til å sette ord på egne og andres følelser, og til å ta andres perspektiv
- alle barn skal ha en eller flere lekekamerater i barnegruppa. Det har stor betydning for barnas tilhørighet og trivsel
- barnehagen skal fremme positive handlinger som motvirker avvisning, mobbing og vold
- barna skal møte tilstedeværende, reflekterte voksne som har grunnleggende holdninger som bygger på respekt for menneskeverdet og retten til å være forskjellig
- gutter og jenter skal få erfaringer som utvikler et bredt spekter av evner og anlegg, uavhengig av kjønn. Det jobbes for at gutter og jenter skal få like mye oppmerksomhet.

- ikke alle behandles likt, men får like muligheter
- vi verdsetter hverandres ulikheter, uansett kjønn, religion, etnisk opprinnelse, legning og interesser.

Fagområdene

Det er sju fagområder i rammeplanen:

1. Kommunikasjon, språk og tekst
2. Kropp, bevegelse, mat og helse
3. Kunst, kultur og kreativitet
4. Natur, miljø og teknologi
5. Etikk, religion og filosofi
6. Nærmiljø og samfunn
7. Antall, rom og form

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Barnehagens verdigrunnlag og formål skal gi retning for og prege arbeid med fagområdene, og barnas rett til medvirkning skal ivaretas. Barnas lek danner et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene. Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter. Barnehagen skal bruke ulikt materiell og utstyr, teknologi og digitale verktøy, spill, bøker og musikk i arbeidet med fagområdene. Fagområdene er i stor grad de samme som barn senere møter som fag i skolen.

Barn er nysgjerrige og søker ny kunnskap.
Læring skjer i både uformelle og formelle situasjoner og på tvers av fagområder.
Alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve framgang (Rammeplanen). De skal oppleve at det er en progresjon i løpet av barnehagetiden.
Barna skal oppleve mestring, men og få et aktivitets- og leketilbud som gjør at de har noe å strekke seg etter. For å kunne bidra til en positiv utvikling hos hvert enkelt barn, må vi ta utgangspunkt i hva barnet selv kan. Vi ser hva barnet mestrer og er god på, og bruker dette både som innfallsvinkel og som utgangspunkt for videre læring. Vi skal ikke legge fokus på det barnet ikke kan. Det er enklere å lære nye ting, når barnet føler seg trygg på det som skal læres.

- kunnskap om barns utvikling
- kunnskap om hvordan barn lærer
- observasjoner i lek og aktiviteter
- tilstedeværende ansatte
- bruk av ASQ (kartleggingsskjema)
- styrke barnets selvbilde og tro på at det mestrer
- progresjon i aktiviteter, lek og materiell. Se også om læring i lek på s.11-13
- dybdelæring (omtalt på s.14)
- progresjonsplaner for hver aldersgruppe for å sikre at de får et variert barnehagetilbud.

Kulturarena

Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er medskapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede.

Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna.

Barna skal få styrket sin kulturelle identitet og være en del av et fellesskap.
Kultur handler om tradisjoner som skal gjøres levende, ivaretas og føres videre. Men kultur handler og om å skape nye tradisjoner.

- Barndommens egen verdi må anerkjennes og tas vare på.
- Barnekulturen videreføres i lek.
- Barn lærer om andre kulturer og tradisjoner via markeringer, eventyr,rim, sanger, musikk, bøker.
- Hvert enkelt barns kultur skal synliggjøres og omtales positivt.
- Markere norske tradisjoner gjennom jul og påske.
- Foreldrene inviteres til julefest i desember (se avdelingens årshjul).
- Barna og de ansatte har påskelunsj uka før påske
- Karneval
- Markere 17.mai med ulike forberdelser av formingsaktiviteter, musikk og fortellinger utfra barnet alder.
- Markerer St.Hans med leker, langbord pyntet med markblomster og mat.
- Markere Samefolkets dag den 6.februar med bilder, musikk, fortellinger og mat.
- Bruk av sang,musikk og eventyr som tilhører norsk kultur og de andre kulturene som er representert i barnehagen.

- Hvordan sikre barn som en del av et felleskap er og beskrevet under Inkluderende barnehagemiljø.

Sammenheng mellom barnehage og skole

En god sammenheng mellom barnehage og skole handler om å legge til rette for et helhetlig opplæringsløp som ivaretar barnets behov. Det handler både om at læringspotensialet hos det enkelte barnet ivaretas, støttes og utvikles på et tidlig tidspunkt, og at barnet i det videre skoleløpet får mulighet til å bygge på kunnskaper og erfaringer fra barnehagen. En god sammenheng mellom barnehage og skole skal ivareta barnets behov for trygghet i en overgangsprosess, og bidra til at opplæringen tilpasses det enkelte barnet allerede fra første skoledag.

Barnehagen og skolen skal i samarbeid legge til rette for barns overgang fra barnehage til første årstrinn og eventuelt til skolefritidsordningen. Dette skal skje i et nært samarbeid med barnets hjem. Barnehagen og skolen bør gi hverandre gjensidig informasjon om sine virksomheter, og det bør legges til rette for at barn kan ta avskjed med barnehagen på en god måte, glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehage og skole. Kunnskapsdepartementet har laget en egen veileder for skoleeier om overgang mellom barnehage og skole.

Hvis barnehagen skal gi informasjon til skolen om det enkelte barnet, må foreldrene samtykke til dette.

Det er utarbeidet er plan for hvordan barnehagen kan bidra til å skape gode overganger mellom barnehage og fra barnehage til skole. Planen finner dere på kommunens hjemmeside.

Barnehagens rutiner for at barna skal bli forberedt til skolen.

- Barnehagen følger retningslinjene med plan for ulike aktiviteter og rutiner i forbindelse med overgang barnehage/skole. Det er skolen som har ansvar for å ta initiativ til kontakt i samarbeidet. Skolen sender ut invitasjoner og informasjon til hjemmene.
- Foreldrene har samtaler med barnehagepersonalet i forbindelse med overgangssamtalene med skolen. Her fylles det ut et skjema som foreldrene gir samtykke til at leveres til skolen. Foreldrene kan delta på samtalen med skolen hvis det er ønskelig.
- Barnehagen deltar på foreldremøte på nærskolen og blir kjent med skolens forventninger til forberedelse.
- Kommunen har utarbeidet en kalender til skolestarterne som de får ved årsskiftet. Her er det nyttige tips og oppgaver til forberedelse i hjemmet.
- Å være godt forberedt til til skolestart, vil si å utvikle en kombinasjon av sosiale, språklige, praktiske, motoriske og faglige ferdigheter. Leken vil alltid være barnas viktigste aktivitet. Barna lærer gjennom alt som foregår i løpet av dagen. Vi jobber for å

utvikle et sterkt og godt selvbilde og selvtillit hos barna, slik at de tør å ta nye utfordringer.

- Skolen sender brev om innskriving. Foreldrene følger barna selv.
- Besøksdager på våren. Barnehagepersonalet følger barna. Personalet deltar på besøksdagene til barnehagens nærskoler.
- I løpet av året leker vi på skolens uteområde og blir kjent der.
- Tidlig på høsten (september) inviteres 1.klassebarna, de som har gått på Meisene i vår, til treff i barnehagen.

Samarbeid med barnas hjem

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Betegnelsene «hjemmet» og «foreldrene» omfatter også andre foresatte. Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå, gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. På individnivå skal barnehagen legge til rette for at foreldrene og barnehagen jevnlig kan utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring. Barnehagen skal begrunne sine vurderinger overfor foreldrene og ta hensyn til foreldrenes synspunkter. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet. Både foreldrene og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte. Barnehagen må tilstrebe at barnet ikke kommer i lojalitetskonflikt mellom hjemmet og barnehagen.

Intensjonen med foreldreråd (FAU) og samarbeidsutvalg (SU) er at disse ordningene skal gi mulighet for å ivareta foreldrenes kontakt med barnehagen på en aktiv måte. Foreldrerådet skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Foreldrerådet skal bli forelagt saker som er viktige for foreldrenes forhold til barnehagen. Det kreves samtykke fra foreldrerådet dersom foreldrebetalingen settes høyere enn den fastsatte maksimalgrensen.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget skal bli forelagt saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet, og for forholdet til foreldrene. Samarbeidsutvalget skal fastsette barnehagens årsplan. Øvrige saker av viktighet er for eksempel forslag til budsjett eller driftsendringer.

Trafikksikkerhet i barnehagen skapes ved et godt samarbeid mellom hjem og barnehage. Barnehagen skal tilrettelegge for rutiner ved levering og henting i barnehagen og sikring av porter. Sammen kan vi få til god praksis og trygghet for barna ved levering og henting. Vi ivaretar samarbeidet gjennom å presentere rutiner og prosedyrer på høstens første foreldremøte.

Når vi er ute på turer skal barnehagen også sørge for at barna får erfaring med hvordan det er å være fotgjenger i nærmiljøet.

I *Rammeplan for barnehagen, Nærmiljø og samfunn* (2017, s.56-57) står det: «*Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden*»

Barnehagen skal bidra til at barna: *Utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt.*

Barnehagene har prosedyrer som ivaretar barnas sikkerhet på turer i nærmiljøet og med buss. Barna lærer trafikkregler og å bruke sansene sine på turer med barnehagen.

Vinger ønsker et foreldresamarbeid preget av gjensidig åpenhet, respekt og tillit.
Det ønsker vi å få til ved:

- daglig kontakt med foreldrene
- ansatte som viser at de bryr seg og er engasjert i barnet
- at når barnet kommer, blir det hjulpet i gang med aktiviteter dersom det er nødvendig
- dialog i foreldresamtalene. Bruk av ASQ-skjema som både foreldre og ansatte fyller ut i forkant. Ved barnets oppstart i barnehagen samtykker foreldren til bruk av ASQ
- Det er tilbud om foreldresamtaler to ganger i året. Ved behov kan det være flere.
- morgendagens foreldremøte som er temabaserte og med barnepass. To ganger i året.
- sosiale treff i barnehagen for barn, søsken, foreldre og ansatte.
- evaluering og tilbakemeldinger i brukerundersøkelser og via Kultur for Læring annahvert år. Evaluering av barnehageåret og årsplan hver vår.
- informasjon om pedagogiske planer gis i års- og månedsplaner, som sendes ut via Visma Min Barnehage
- Bruk av appen Min Barnehage der foreldrene kan følge med på barnets hverdag i barnehage. Med Min Barnehage-app kan foreldrene: Motta og sende meldinger, melde fravær, motta dagbok som forteller om barnets små og store opplevelse i barnehagen, i form av tekst og bilder og gi eller avslå samtykker.

Formelle samarbeidsorgan i barnehagen er FAU, Foreldrenes arbeidsutvalg, og SU, samarbeidsutvalget.

FAU består at to foreldrerepresentanter fra hver avdeling. FAU bestemmer selv når og hvor mange møter som gjennomføres i løpet av barnehageåret. Det har vært vanlig med ett møte i måneden. Møtene er i barnehagen på kveldstid. Styrer deltar ved behov.
SU består av likt antall representanter fra foreldrene og de ansatte og en eierrepresentant. Styrer er sekretær i SU. Det gjennomføres ca 3 møter i året. Møtene er på kveldstid.

Trafikksikker barnehage

Barnehagen skal tilrettelegge for rutiner ved levering og henting i barnehagen og ut/ inn gjennomporten. For å få til en god praksis og trygghet for barna er det viktig at det er et godt samarbeid mellom hjem og barnehagen.

I Rammeplan for barnehagen, Natur ogsamfunn(2017, s 56-57) står det:

« Barnas medvirkning ibarnehagens hverdagsliv legger grunnlag for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplever og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunn og verden». Personalet skal introdusere barna for personer, steder og samfunnsinstitusjoner i nærmiljøet for å skape tilhørighet og hjelpe barna med å orientere seg og ferdes trygt.

Vi ivaretar samarbeidet gjennom å presentere rutiner og prosedyrer på foreldremøte om høsten.

Vinger ønsker vi å ivareta trafikksikkerheten ved å:.

- Stiller krav til setebelter i buss
- Vi kjører ikke barn i privatbil
- Vi forventer at alle foreldre sikrer barn i bil
- Barna lærer om trafikkregler på turer og via ulikt materiell
- Foresatt må samtykke i visma for at barn kan være med på turer og kjøre buss
- Oppfordrer alle foreldre til å lukke porten når de går gjennom den.

Tverrfaglig samarbeid

Det er viktig med et godt samarbeid med foresatte i et tverrfaglig perspektiv. Alle samarbeidende parter har et selvstendig ansvar for at de ulike tiltakene som barnet mottar er godt koordinert. Tverrfaglighet og helhetlig tenkning er derfor svært sentralt for de som arbeider i barnehagen.

Barnehagen har et tverrfaglig Læringsmiljøteam. Læringsmiljøteamet er et tiltak for å fremme et trygt og godt barnehagemiljø. Læringsmiljøteamet skal arbeide for tverrfaglig og tidlig innsats til

barnets beste. Målet for arbeidet til teamet er at: «Alle barn skal oppleve en trygg og god barnehagehverdag, med utvikling og trivsel utfra egne forutsetninger»

Læringsmiljøteamet skal bidra til å øke de ansattes kompetansen om hvordan vi kan sikre at alle barna får innfridd retten til et trygt og godt barnehagemiljø (jmf kap VIII i barnehageloven, §§ 41-43).

Samarbeidspartnere i Vinger barnhage er:

- Læringsmiljøteamet som består av; barnehagemyndighet, to ansatte fra Helsestajonen, to fra barnevernet og en fra PPT. I tillegg er det fire pedagoger fra barnehagen og styrer. Det er satt opp 2 møter i halvåret.
- KPPT, Kongvinger Pedagogisk –Psykologisk Tjeneste. Vi har fast kontaktperson i KPPT som er tilstede i barnehagen jevnlig.
- Barnehagen har samarbeid med kommunens barnehager
- Familieavdelingen
- Barneskolene og spesielt med Vennersberg skole

Dokumentasjon og vurdering

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Den enkelte barnehage står fritt til å velge metoder og omfang så lenge de er tuftet på evidensbasert forksning. Gjennomføringen av planene må være så fleksibel at det er rom for spontanitet og barns medvirkning.

Barnehagens styrer har et særlig ansvar for å iverksette og lede barnehagens arbeid med planlegging, dokumentasjon og vurdering.

Pedagogisk leder har ansvar for planlegging, dokumentasjon og vurdering av arbeidet i barnegruppen han/hun har ansvar for.

Dokumentasjon i hverdagen:

- Månedsplan
- Månedsbrev/evaluering
- Foto på papir og MMS
- Visma via appen « Min barnehage»
- Aktiviteter knyttet opp mot fagområder(didaktiske planer)

Dokumentasjon av barn, voksne og situasjoner:

- ASQ
- Foreldresamtaleskjema
- Praksisfortellinger/observasjoner
- Pedagogisk analyse
- Film

Dokumentasjon av planlegging:

- Års-og månedsplan
- Progresjonsplan
- Didaktiske planer

Gjennom ulike dokumentasjonsverktøy ser vi etter endringspotensiale hos de voksne for å være en lærende barnehage i kontinuerlig utvikling. I månedsevalueringer og didaktiske planer ser vi hvordan det gikk, og hva som kunne vært gjort annerledes. Pedagogisk analyse har fokus på den voksnes rolle i et vanskelig møte. Verktøyet brukes til å finne faktorer som vedlikeholder den vanskelige situasjonen, og som kan endres hos de voksne. Analysen skal ikke rettes mot barna eller foreldrene, men den ansatte og dens rolle i situasjonen. Dokumentasjonen drøftes og reflekteres rundt på avdelingsmøter og eventuelt personalmøter.

Vinger barnehage bruker ASQ, Ages and Stages Questionnaire, som kartleggingsverktøy. Dette er et frivillig tilbud til foreldrene. Barnehagen ønsker at foreldre og personalet skal få en god dialog i foreldresamtalen og felles forståelse for barnets utvikling. I forbindelse med dette observerer vi barna i ulike situasjoner. Foreldrene fyller ut et eget skjema og leverer det tilbake til barnehagen i forkant av en samtale. Skjemaet blir et felles samtalepunkt.
Personalet kan også bruke ASQ ved behov for å dokumentere barnets utvikling.
Dersom barnets strever med for eksempel motoriske ferdigheter kan barnehagen sette inn enkle tiltak uten ekstern hjelp. Dette gjøres alltid i dialog med foreldrene.

Gjennom barnesamtaler/samlingsstunder får de større barna delta i evalueringen av dagen og aktiviteter. De minste barna vurderer «her og nå» i større grad enn de større, som kan reflektere og evaluere på et senere tidspunkt. Reaksjoner og refleksjoner kommer gjerne i den spontane samtalen, da ofte på barnas initiativ. Foreldrene gir tilbakemeldinger på foreldresamtaler, møter/sosiale sammenkomster og i den daglige samtalen. Personalet deltar i hele prosessen; alle har kunnskap om ASQ og pedagogisk analyse. Andre dokumentasjonsmetoder blir drøftet i avdelingsmøter, lederteam og personalmøter.

Mange av de ansatte i Vinger barnehage har vært på Circle of Security kurs, Trygghetssirkelen. Se mer under overskriften «Omsorg» (s.23). Barn har et vidt spekter innenfor læring både med og uten støtte. Vi snakker om den proximale utviklingssone (Vygotsky) og hvordan voksne (både

foreldre og ansatte) er støttende stillas hjelper barna opp og fram. Det de ikke klarer i dag, klarer de i morgen!

Vinger barnehage vurderer og analyserer sitt arbeid opp i mot Rammeplanen for barnehagen og årsplan. Alle avdelinger knytter sine aktiviteter og sin hverdag opp mot Rammeplanens ulike områder.

Digitalisering

Barnehagens digitale praksis

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkelt barn og barnegruppa. I barnehagen skal barn få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. For å oppfylle rammeplanens føringer for allsidige læringsprosesser skal også digitale verktøy benyttes i det pedagogiske arbeidet. Pedagogisk bruk av digitale verktøy har som mål å la barn få oppleve teknologien sammen med andre barn under veiledning av kompetente voksne og bevisstgjøre barna rundt bruken.Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke være en dominerende arbeidsmåte. *Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier (Kunnskapsdepartementet, 2017, s 44-45).*

Personalet skal:

- Utøve digital dømmekraft når det gjelder informassjonssøk, ha et bevisst forhold til opphavsrett og kildekritikk og ivareta barnas personvern
- Legge til rette for at barn utforsker, leker og selv skaper noe gjennom digitale utrykksformer
- Vurdere relevans og egnethet og delta i barnas mediebruk
- Utforske kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna

Utdanningsdirektoratets kompetanseportal har en rad med ulike kompetansepakker som støtter opp om dette arbeidet.

Digitale verktøy og medier er en ny måte å formidle verdier, kultur og kunnskap på. Gjennom arbeidet med rammeplanens syv fagområder skal barnehagen bruke ulikt materiell og utstyr, blant annet digitale verktøy for å støtte opp om læreprosesser og oppfylle intensjoner om et rikt og allsidig læringsamiljø for alle barn. Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnas lek danner et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene. De syv fagområdene er i stor grad de samme som barn senere møter som fag i skolen.

Ved bruk av digitale verktøy skal det legges vekt på sosialt samspill for barna. Barnehagebarn har ikke eget læringsbrett, men det skal brukes sammen med flere barn. Læringsbrettet bruks til innhenting av kunnskap, for eksempel språkinnlæring via ulike apper (Språkkista, Book

Creator;..) og via nettstedet Salby barnehage. De ansatte skal være aktive sammen med barna, veilede og støtte de. De må stimulere barna til å være nysgjerrige og undre seg sammen med de og lære barna å være kreative og løsningsorienterte. De ansatte skal legge til rette for et rikt og allsidig læringsmiljø der barna utforsker, leker og selv skaper ved bruk av digitale uttrykksformer.

Visma Flyt Barnehage

Visma flyt er en totalløsning for barnehagen. Det er ett barnehagesystem som dekker alle behov for moderne administrasjon av barnehager. I tillegg er det en egen barnehageapp til samarbeid mellom hjem og barnehage. Barnehageappen er et komplett digitalt kommunikasjonsverktøy for smidig, trygg og effektiv samhandling med hjemmet for å sikre så god oppfølging rundt barnet som mulig. Via appen kan foreldrene følge med på barnets hverdag i barnehagen. Med Min Barnehage-app kan foreldrene:

- Motta og sende meldinger
- Melde fravær
- Motta dagbok som forteller om barnets små og store opplevelse i barnehagen, i form av tekst og bilder
- Gi eller avslå samtykker

Som pedagogisk samfunnsinstitusjon må barnehagen være i endring og utvikling. Barnehagen skal være en lærende organisasjon slik at den er rustet til å møte nye krav og utfordringer.

Kvalitetsutvikling i barnehagen innebærer en stadig utvikling av personalets kompetanse.

Kvalitetsutvikling i barnehagen må sees på som et kontinuerlig arbeid og som en naturlig del av det pedagogiske arbeidet. Det å jobbe med utvikling og forbedring er ikke noe vi kan velge bort. Det må skapes en kultur der de ansatte har fokus på å forbedre seg til det beste for alle barn. Barnehagen må utvikle seg til å bli en lærende organisasjon, der en i fellesskap søker læring, utvikling og forbedring.

Kompetanseplan for barnehageåret 2026/2027

- Trygghetssirkelen
- Språkarbeid i barnehagen, Ask, alternativ og supplerende kommunikasjon
- Inkluderende barnehagemiljø

Temaer på personalmøter

- Språkarbeid i barnehagen
- Trygghetssirkelen
- ASK- alternativ og supplerende kommunikasjon

- Inkluderende barnehagemiljø
- Analyse og forbedring av praksis utfra T5
- Arbeidsmiljø/ personalsamarbeid (handlingsplanen 10-faktor)
- Pedagogisk vandring i samarbeid med PP- tjenesten
- Opplæring, gjennomgang av rutiner og prosedyrer

Planleggingsdager for barnehageåret 2026-2027

- 12., 13. og 14. august
- 27. november 2027
- 7. mai 2027